

Конференција за медије високог представника након засједања управног одбора Савјета за имплементацију мира

У протекла два дана Управни одбор Савјета за имплементацију мира имао је прилику да, унутар себе, размијени мишљења о ситуацији у БиХ, затим са члановима Предсједништва БиХ, предсједавајућим Савјета министара, његова два замјеника и лидерима 6 политичких странака које чине владајућу коалицију.

Ми смо разговарали о тренутној политичкој ситуацији у БиХ и стратегији будућег присуства међународне заједнице у БиХ. Усвојени Коминике вам је сада на располагању.

Хтио бих да нагласим три тачке:

- Прва је да је Савјет за имплементацију мира јединствен у својим ставовима, а Коминике су једногласно усвојили сви чланови Савјета за имплементацију мира.
- Наглашено је неколико пута да све стране морају у потпуности поштовати Дејтонски мировни споразум.
- Затварање ОХР-а и даље остаје наш циљ, али органи БиХ морају осигурати да се испуне услови за затварање ОХР-а.

Допустите да мало појасним ову задњу тачку.

Дугорочни циљ Савјета за имплементацију мира и ОХР-а јесте да Босна и Херцеговина постане "мирна самоодржива земља која је неповратно на путу европске интеграције".

У том контексту, постоје неколико дугорочних циљева које Управни одбор Савјета за имплементацију мира разматра суштинским за стварање мирне самоодрживе земље.

Најважнијим питањима сматрају се циљеви које органи БиХ треба да реализују пријеношотот транзицију будућег у БиХ. Са дугачке листе познатих приоритета, издвојили смо само она питања која су кључна за транзицију, тј. за затварање ОХР-а.

Та питања су:

- Рјешавања државне имовине
- Рјешавање војне имовине
- Завршетак спровођења Финалне арбитражне одлуке за Брчко
- Фискална одрживост државе
- Учвршћивање владавине права

Поред ових циљева, постоје још два услова: потписивање Споразума о стабилизацији и придруживању и позитивна процјена ситуације у БиХ од стране Управног одбора Савјета за имплементацију мира, јер су од суштинског значаја прије транзиције.

Дозволи те да нагласим да ови циљеви маништавови. Они су дио плана рада ОХР-а и одобрени су од стране Управног одбора Савјета за имплементацију мира, а органи БиХ су их претходно све преузели као своје обавезе.

Испуњење ових циљева и услова отворило би пут за транзицију ОХР-а. До тада, ОХР ће и даље дјеловати и наставити да спроводи свој мандат према Дејтонском мировном споразуму, осигуравајући пуно поштовање

тог Споразума.

Још од 2006. године јавно је постављен циљ затварања ОХР-а. Умјесто да се усредсређујемо на временске рокове, сада ћемо се усредсредити на реализацију циљева утврђене политике. Када они буду испуњени, ОХР ће се моћи затворити.

Управни одбор Савјета за имплементацију мира на нивоу амбасадора ће на својим састанцима у Сарајеву редовно вршити процјену начињених помака. Сљедећа свеобухватна процјена ће бити извршена на наредном састанку Управног одбора Савјета за имплементацију мира у јуну.

У погледу наредних реформских корака, јасно је да је најхитније усвајање закона везаних за реформу полиције.

Управни одбор Савјета за имплементацију мира поздравио је помаке које је остварило вођство БиХ, и који су водили ка парафирању Споразума о стабилизацији и придруживању 4. децембра прошле године.

Потписивање Споразума о стабилизацији и придруживању је коначно на помолу, чим се испуне потребни услови.

Међутим, Управни одбор Савјета за имплементацију мира такође је навео да у БиХ и даље постоје проблеми који дају повода избијању криза.

Забрињавајуће је да се позитивна, конструктивна атмосфера која је водила ка парафирању Споразума о стабилизацији и придруживању тако брзо погоршала.

Умјесто да се ангажује на интензивном дијалогу како би се изнашла рјешења, политичко вођство је још једном заузело дијаметрално супротне и максималистичке ставове.

Обновљене су тензије између политичких актера у вези са будућим уставним уређењем земље, као и улогом и надлежностима државе. Доведене су у питање институције на државном нивоу, а дошло је и до оспоравања Дејтонског мировног споразума.

Управни одбор Савјета за имплементацију мира изразио је дубоку забринутост због званичних позива на отцјепљење, те је нагласио да је јасно да ентитети у БиХ немају право на отцјепљење од Босне и Херцеговине.

Један од важних елемената који су нагласили сви чланови Управног одбора Савјета за имплементацију мира јесте да политичари у БиХ морају у потпуности да поштују Дејтонски мировни споразум. Они морају окончати праксу пријетњи једностраним промјенама уставне структуре земље.

Не смије се довести у питање чињеница да се Босна и Херцеговина састоји од два ентитета и да су Бошњаци, Хрвати и Срби конститутивни народи на цијелој територији БиХ.

У свакој земљи политички живот има своје позитивне и негативне циклусе, али чини се да су у БиХ негативни политички циклуси много дужи и тежи за превазићи. Својим ријечима и дјелима, политичко вођство може трансформисати негативне циклусе у позитивне или погоршати ситуацију тако да она поновно крене силазном путањом.

Имамо много примјера да се напредак може остварити брзо када постоје дијалог и политичка воља. Али тога тренутно нема у БиХ. Савјет за имплементацију мира је нагласио да се сви домаћи лидери морају укључити у дијалог.

Савјет за имплементацију мира ће наставити да разматра и надгледа ситуацију у земљи када су у питању циљеви и услови које сам навео и који су детаљније наведени у нашем Коминикеу.

Прије него што завршим, желим да нагласим још једном да је Управни одбор Савјета за имплементацију мира у потпуности једногласан да све стране морају испоштовати Дејтонски мировни споразум, као и сва остала питања о којима смо разговарали. Важна и охрабрујућа чињеница јесте да смо усвојили заједничку платформу у којој смо дефинисали шта се мора урадити како би се започео процес транзиције ОХР-а.

Хвала вам.

Питања новинара:

Сњисс Броадцастинг Цорпоратион:

Чињеница је да сте прије одређивали рокове, а да сада уопште не постоји неки дефинитивни и прецизни временски оквир, барем колико је јавности познато. Требамо ли то да схватимо као знак да се стање у Босни и Херцеговини у ствари погоршало? А Вашим изјавама и говорима Ви сте Босанцима уствари поручили да, ако они желе да одете, морају урадити то, то и то. Да ли сте заиста сигурни да они заиста желе да одете? Да ли се ипак иза званичних изјава неких политичара крије управо супротно?

Високи представник/специјални представник ЕУ, Мирослав Лајчак:

Одговор на Ваше прво питање је не. Промијенили смо приступ из разлога што вјерујемо, а лично сам дубоко увјерен у то, да је приступ који је заснован на политичким циљевима исправан. А што се тиче временских рокова, ми не можемо предвидјети како ће се ствари развијати у будућности, а уз то, локални актери би се онда морали борити с временом. Овдје очекујемо да ће сви актери бити мотивисани и имати позитивни приступ постизању заданих циљева, јер смо сви свјесни да ће остварењем тих циљева Босна и Херцеговина постати функционалнија држава, са јачим државним институцијама које ће ефикасније радити. Дакле, увјерен сам да ово јесте исправан приступ. Тај приступ је резултат обављених консултација са свим члановима Савјета за имплементацију мира и домаћим политичким актерима, те очекујемо да ће се сви усредоточити на задани циљ.

А које је било друго питање?

Сњисс Броадцастинг Цорпоратион:

Да ли сте сигурни да они желе да ви одете?

Високи представник/специјални представник ЕУ, Мирослав Лајчак:

Готово је немогуће пронаћи и једно питање по којем су ставови свих политичких актера у Босни и Херцеговини уједињени. Те, наравно, и по питању присуства Канцеларије високог представника постоје различита мишљења и приступи и ми смо свјесни те чињенице. Међутим, ми смо такође увјерени да ће сви домаћи политички актери у БиХ прихватити и подржати стратегију коју смо данас усвојили.

Италијанска новинска агенција Апцом:

Једну ствар ипак нисте споменули, а то је Косово. Колико Вас забрињава утицај проглашења независности Косова на БиХ? Да ли су дешавања на Косову дестабилизовали БиХ? Након протекла два дана састанака, да ли сте задовољни да Европска унија и међународна заједница придају довољно пажње БиХ и да све што се дешава у Приштини и Београду не одвраћа њихову пажњу?

Високи представник/специјални представник ЕУ, Мирослав Лајчак:

Моја одговорност као високог представника у Босни и Херцеговини јесте да осигурам да догађаји у регији, укључујући и догађаје на Косову, не утичу негативно на БиХ. Такође, мој циљ је да осигурам да међународна заједница, која је присутна и активна у БиХ, остане уједињена у својим ставовима и приступу. То смо управо и постигли, и охрабрује ме чињеница да смо јединствено наступили и приступили процјењивању ситуације и будућих активности у БиХ.

Друго што желим да истакнем јесте да Босна и Херцеговина није талац Косова. Босна и Херцеговина је земља која тачно зна који је задаци очекују и шта све треба да уради како би даље напредовала ка Европи. Дакле, не постоји нити једно питање по којем БиХ зависи од Косова.

Треће што желим да кажем јесте да јесмо видјели реакције, нарочито у Републици Српској. Такође смо данас чули говор премијера Додика. Он је гарантовао очување мира и стабилности у Републици Српској без обзира на догађаје у регији, а и даље то гарантује. Ми му вјерујемо и држимо га за ријеч, те не очекујемо било какав метеж или било какве знакове дестабилизације БиХ.

Франк Хофманн, Деутсцхе Њелле:

Када се присјетим слика дешавања које су јуче и протеклих неколико дана стизале из Бањалуке – говорим о нападима на њемачки конзулат и покушаје напада на амерички конзулат – немам утисак да је све мирно и тихо у том граду. Такође, све то ми не оставља утисак да БиХ заправо није талац Косова као што Ви тврдите. Према томе, моје питање је да ли сте спремни користити Ваша бонска овлаштења како би олакшали и смирили ситуацију у земљи? А након што сам чуо све што је господин Додик рекао у свом говору, стекао сам утисак да се он у ствари поиграва са овом ситуацијом. То би било моје прво питање.

А друго питање је да, када узмемо у обзир да политика условљавања није имала неког успјеха у БиХ у прошлости, и да сте Ви прије само неколико мјесеци обавили сјајан посао враћајући БиХ на прави пут након блокада, који је Ваш аргумент за поновно примјењивање политике условљавања?

Високи представник/специјални представник ЕУ, Мирослав Лајчак:

Прво, што се тиче Косова, ја, наравно, нисам независни политички аналитичар да бих могао да шпекулишем о утицајима. Јасно сам рекао да дешавања на Косову, наравно, имају неког утицаја, барем што се тиче стварања одређене атмосфере у регији. У исто вријеме, БиХ није талац Косова, нити се Косово може користити као изговор за проблеме и препреке у БиХ. Дакле, судбина БиХ је у рукама њених политичких представника. Не желим да шпекулишем о осјећањима и ставу српског народа широм регије. Премијер Додик је опширно говорио о томе и рекао се на њега врше разни притисци. Али, опет, власти РС су успјеле да држе под контролом изражавање овог општег српског става. Не очекујем било какве даље протесте, нити дешавања која би могла да угрозе стабилност Босне и Херцеговине.

Наравно, ја сам прихватио свој мандат, и бонска овлаштења су дио мог мандата. Према томе, уколико дође до угрожавања мира и стабилности и кршења Дејтонског мировног споразума, нећу оклијевати да употријебим своја бонска овлаштења.

Ваше друго питање се односило на политику условљавања. Увјерен сам да су услови које смо данас дефинисали и поставили позитивни. Дакле, ја вјерујем у постојање позитивног условљавања. Ови услови би требало да мотивишу наше партнере да испуне своја обећања. Као прво, већ сам рекао да питања о којима се овдје ради нису нова, већ дуже вријеме се ради на њима и већина закона су на један или други начин већ у процесу усвајања, а крајњи циљ јесте јача и функционалнија БиХ. Према томе, ја ово не бих сматрао негативном политиком, већ напротив.

Тарик Лазовић, Дневни Аваз:

Поново питање о бонским овлаштењима. Неки босански званичници – тачније члан и предсједавајући Предсједништва БиХ, Жељко Комшић, и премијер Додик – су данас рекли да Ви више немате подршку Савјета за имплементацију мира за кориштење својих бонских овлаштења. Да ли је то тачно?

Високи представник/специјални представник ЕУ, Мирослав Лајчак:

Не. Бонска овлаштења су моје искључиво право, моја одговорност и моје овлаштења. Рекао сам да нећу оклијевати да користим своја бонска овлаштења кад год оцијеним да је то потребно. Сматрам да нити моја улога високог представника нити сврха бонских овлаштења није да радимо умјесто или за легитимно изабране политичке представнике у БиХ. Дакле, постоје питања која они морају сам ријешити између себе, они се морају састајати и разговарати, те постићи заједнички договор. Ако они вјерују да су Канцеларија високог представника, високи представник и бонска овлаштења ту да обаве посао за било коју једну странку и да наметну њихову вољу другима, у том случају не дијелимо исто поимање улоге високог представника и бонских овлаштења.